Europees Parlement
2019-2024

Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid

2023/2129(DEC)

25.1.2024

ADVIES

van de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid

aan de Commissie begrotingscontrole

inzake kwijting 2022: Algemene begroting EU – Europese Commissie (2023/2129(DEC))

Rapporteur voor advies: Christine Anderson

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid verzoekt de bevoegde Commissie begrotingscontrole onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

A. overwegende dat gendergelijkheid een kernwaarde van de Unie is en is verankerd in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie; overwegende dat de Unie zich er in artikel 8 VWEU toe heeft verbonden ongelijkheden op te heffen en de gelijkheid van mannen en vrouwen en gendermainstreaming te bevorderen;

B. overwegende dat het Europees Parlement de Commissie herhaaldelijk heeft verzocht om de toepassing van gendermainstreaming, genderbudgettering en gendereffectbeoordelingen op alle beleidsterreinen van de Unie, zoals de uitvoering van de begroting van de Unie en verslaglegging, te bevorderen en ten uitvoer te leggen;

C. overwegende dat in een aantal lidstaten met een laag geboortecijfer vrouwen en stellen weliswaar een kinderwens hebben, maar daar in de praktijk als gevolg van economische moeilijkheden van worden weerhouden, en dat dit dus niet uit vrije keuze is, maar door moeilijkere levens- en arbeidsomstandigheden, waardoor de werkloosheid onder vrouwen toeneemt en het voor hen, maar ook voor ouders, moeilijker wordt om op het werk gebruik te maken van hun recht op moeder- en vaderschap en waardoor de toegang tot kwalitatieve openbare diensten en kinderopvangvoorzieningen problematischer wordt; overwegende dat het van cruciaal belang is dat vrouwen het recht hebben op een baan waaraan rechten verbonden zijn, zonder dat dit afbreuk doet aan het recht op moederschap, aangezien vrouwen nog steeds het sterkst benadeeld worden en het vaakst te maken krijgen met discriminatie; overwegende dat vrouwen deze discriminatie bijvoorbeeld ondervinden tijdens sollicitatiegesprekken, wanneer werkgevers vragen of zij kinderen hebben en hoe oud die zijn of in de vorm van de economische en werkgerelateerde druk op vrouwelijke werknemers om geen moederschapsverlof op te nemen;

D. overwegende dat de gendergelijkheid in de Unie bijzonder te lijden heeft gehad onder de gevolgen van de oorlog in Oekraïne en door de crisis in verband met de kosten van levensonderhoud – die vrouwen onevenredig hard treft – en de weerstand tegen gendergelijkheid en vrouwenrechten, met name op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in verscheidene lidstaten; overwegende dat dit leidt tot meer ongelijkheid en de gendergelijkheid in de weg staat;

1. benadrukt dat het gendergelijkheidsperspectief moet worden geïntegreerd en gewaarborgd in alle beleidsterreinen, fasen en verzachtende maatregelen, met name in het licht van de genderaspecten van de huidige crises binnen de Unie en wereldwijd, zoals oorlogen, de klimaat- en energiecrisis, inflatie en de weerstand tegen vrouwenrechten, vooral op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten; wijst op het belang van genderbudgettering in alle herstel- en verzachtende maatregelen, zodat EU-programma's kunnen worden gebruikt om de gendereffecten van verscheidene crises af te zwakken;

2. uit nogmaals zijn bezorgdheid over het verband tussen de aanvallen op de rechtsstaat, democratie en mensenrechten en de weerstand tegen gendergelijkheid en

vrouwenrechten; roept de Commissie op zich te blijven inspannen om de rechtsstaat in de Unie te versterken, met name via wetgevingsvoorstellen die erop gericht zijn de EU-begroting te beschermen in het geval van algemene tekortkomingen op het gebied van de rechtsstaat, schendingen van de mensenrechten, met inbegrip van de rechten van vrouwen, en schendingen van de fundamentele waarden van de Europese Unie; verzoekt de Commissie om na te gaan wat de kerntaak is van de instanties waaraan EU-middelen worden toegekend en om geen financiering te verstrekken aan actoren die EU-middelen willen gebruiken om de mensenrechten, met name de grondrechten van vrouwen, waaronder seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en het recht van vrouwen op lichamelijke integriteit, autonomie en zelfbeschikking, en gendergelijkheid af te zwakken; roept de lidstaten op de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten te waarborgen, onder meer door veilige en legale abortus toegankelijk te maken en door er in het bijzonder voor te zorgen dat er programma's en diensten voor reproductieve gezondheid beschikbaar zijn die de nodige zorg en geneesmiddelen bieden voor vrijwillige gezinsplanning en de gezondheid van moeders en pasgeborenen;

3. neemt kennis van de methode van de Commissie voor het traceren van de genderaspecten van uitgaven vanaf 2023; wijst er nogmaals op dat uit een beoordeling is gebleken dat slechts 2 % van de begroting van de Unie het verbeteren van de gendergelijkheid als primaire doelstelling heeft; verzoekt de Commissie deze score te verbeteren door gendermainstreaming vanaf de eerste opzet van programma's toe te passen; herhaalt dat er nadere gegevens nodig zijn om het merendeel van de uitgaven (73 %) waarvan het "potentieel om een bijdrage te leveren aan de gendergelijkheid" momenteel is beoordeeld als 0*, volledig te kunnen duiden; stelt met bezorgdheid vast dat in Speciaal verslag 10/2021 van de Europese Rekenkamer wordt bevestigd dat in de begrotingscyclus van de Unie nog altijd onvoldoende rekening wordt gehouden met gendergelijkheid aangezien belangrijke elementen, zoals genderanalyse, gendergerelateerde doelstellingen, indicatoren en verantwoording via verslaglegging, grotendeels ontbreken;

4. stelt met tevredenheid vast dat de Commissie aan een nieuwe classificatie werkt om het gendereffect van de uitgaven van de Unie vast te stellen; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat deze classificatie gericht is op een nauwkeurige en alomvattende weergave van de effecten van programma's op gendergelijkheid; verzoekt de Commissie met het oog op het einde van deze zittingsperiode haar werkzaamheden op het gebied van gendergelijkheid voort te zetten, en pleit ervoor dat in de volgende zittingsperiode een commissaris voor gendergelijkheid wordt benoemd; is ingenomen met het feit dat gendergelijkheid en gendermainstreaming een van de horizontale beginselen is voor de fondsen van de Unie in het meerjarig financieel kader (MFK) voor 2021-2027 en in de herstel- en veerkrachtfaciliteit; verzoekt de Commissie desalniettemin de aanbevelingen van de Europese Rekenkamer volledig uit te voeren, onder meer in de tussentijdse evaluatie van het huidige meerjarig financieel kader en de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit; dringt er bij de Commissie op aan ervoor te zorgen dat deze classificatie gericht is op een nauwkeurige en alomvattende weergave van de effecten van alle bestaande programma's en fondsen; herhaalt in dit verband dat een alomvattende methode voor gendertracking ook verslaglegging over negatieve effecten op gendergelijkheid moet omvatten;

5. staat erop dat vrouwen en mannen in gelijke mate moeten kunnen profiteren van de

herstel- en veerkrachtfaciliteit, met name gezien de loonkloof van 13 % tussen mannen en vrouwen in de Unie; herinnert eraan dat de Commissie een genderbeoordeling van de herstel- en veerkrachtplannen van de lidstaten heeft ingevoerd (uitsluitend in de vorm van een beoordeling vooraf), waaruit is gebleken dat er in sommige lidstaten geen specifieke maatregelen voor gendergelijkheid zijn genomen; benadrukt daarom het belang van voorschriften voor gegevensverzameling om een systematische en alomvattende verzameling mogelijk te maken van naar gender uitgesplitste gegevens in de context van alle relevante EU-beleidsmaatregelen; dringt er bij de Commissie op aan om dit als een prioriteit te behandelen en gebruik te maken van de mogelijkheden om de voorschriften en indicatoren voor gegevensverzameling te verbeteren in het kader van nieuwe wetgeving en herzieningen, zoals de herschikking van de financiële regels die van toepassing zijn op de algemene begroting van de Unie; roept de Commissie op zich te houden aan de toezegging van Voorzitter von der Leyen om gendergelijkheid op alle gebieden van beleidsvorming te bevorderen en dringt er bij de Commissie op aan haar toezeggingen in het kader van de strategie voor gendergelijkheid 2020-2025 na te komen, en benadrukt tevens dat nog veel meer inspanningen moeten worden geleverd, aangezien een genderperspectief ontbreekt in de meeste ingediende voorstellen van de Commissie op het gebied van klimaat, milieu en economie; beklemtoont dat in de afgelopen tien jaar, bij de aanvang van de economische en financiële crisis, er zich ongelijkheden op economisch en sociaal gebied en op het gebied van werkgelegenheid en gendergelijkheid hebben voorgedaan binnen en tussen de lidstaten, wat de situatie voor vrouwen en meisjes moeilijker heeft gemaakt; herinnert in dit verband aan de belangrijke rol van het Europees Instituut voor gendergelijkheid bij het creëren van bewustzijn over de omvang en oorzaken van genderongelijkheid in de EU; verzoekt daarom om een verhoging van de begroting, een uitbreiding van het personeelsbestand en grotere onafhankelijkheid voor dit instituut;

6. dringt andermaal aan op een specifieke begrotingslijn voor gendergelijkheid, met name in het kader van het Daphne-programma, gezien de crisis van gendergerelateerd geweld waar de Unie mee te kampen heeft; onderstreept dat het van belang is om het Daphne-initiatief, dat specifiek voor dit doel is opgezet, te versterken door hiervoor meer middelen beschikbaar te stellen, met name voor maatregelen die erop gericht zijn om alle vormen van gendergerelateerd geweld tegen vrouwen en meisjes en van huiselijk geweld op alle niveaus te bestrijden, overeenkomstig artikel 7, lid 6, van Verordening (EU) 2021/692, en om slachtoffers naar behoren te ondersteunen; benadrukt bovendien dat het belangrijk is gebruik te maken van Europese structuur- en investeringsfondsen zoals het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) voor de bevordering van gendergelijkheid, werkgelegenheid en empowerment van vrouwen, ondernemerschap, leiderschap en leidinggevende functies voor vrouwen, evenals langdurige zorgvoorzieningen; merkt op dat uit een door de commissie FEMM[1] aangevraagd onderzoek is gebleken dat mannen vaak worden bevoordeeld ten opzichte van vrouwen en gemarginaliseerde groepen als het gaat om de opzet van subsidies en steun in het kader van het Fit for 55-pakket en bij andere beleidsmaatregelen, programma’s en financiering met betrekking tot de groene transitie;

7. beveelt op grond van de op dit moment beschikbare gegevens aan om kwijting te verlenen voor de uitvoering van de algemene begroting van de EU voor het

[1] https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/736899/IPOL_STU(2022)736899_EN.pdf

begrotingsjaar 2022;

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR VOOR ADVIES INPUT HEEFT ONTVANGEN

De voorzitter als rapporteur verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid, geen input te hebben ontvangen van een entiteit of persoon die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moet worden vermeld.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	24.1.2024
Uitslag eindstemming	+: 23 –: 4 0: 2
Bij de eindstemming aanwezige leden	Christine Anderson, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Gwendoline Delbos-Corfield, Frances Fitzgerald, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Andżelika Anna Możdżanowska, Johan Nissinen, Carina Ohlsson, Sandra Pereira, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Sylwia Spurek, Marco Zullo
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Laura Ballarín Cereza, Sylvie Brunet, Marina Kaljurand, Eleni Stavrou
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Milan Brglez, Rainer Wieland

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

23	+
PPE	Maria da Graça Carvalho, Frances Fitzgerald, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Eleni Stavrou, Rainer Wieland
Renew	Sylvie Brunet, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Marco Zullo
S&D	Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Marina Kaljurand, Carina Ohlsson, Evelyn Regner
The Left	Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek

4	-
ECR	Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson, Maria Veronica Rossi

2	0
ECR	Andżelika Anna Możdżanowska
NI	Lívia Járóka

Verklaring van de gebruikte tekens:
+ : voor
- : tegen
0 : onthouding